

TĘCZOWA GAZETKA
Nr 4/2025 – CZERWIEC

Tęczowa Gazetka wydawana jest nakładem Stowarzyszenia Rodziców i Przyjaciół Dzieci
Niewidomych i Słabowidzących „Tęcza”,

Warszawa 2025

Opracowanie, skład i korekta: Hanna Waksberg i Krzysztof Waksberg

Spis treści

OD REDAKCJI.....	3
LATO	4
Z ŻYCIA STOWARZYSZENIA.....	4
RODZINNY PIKNIK W OŚRODKU LEONARDA	4
OGRÓD SENSORYCZNY W OŚRODKU LEONARDA.....	7
ZAKOŃCZENIE ROKU SZKOLNEGO W OŚRODKU KOPIŃSKA.....	8
INFORMACJE	10
ATLAS ŚWIADCZEŃ POLSKICH	10
ZMIANY W PRZEPISACH O ORZEKANIU NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI.	16
BĘDZIE ELEKTRONICZNA WERSJA LEGITYMACJI OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ!.....	17
PRAWA DZIADKÓW DO KONTAKTÓW Z WNUKIEM	18
CZYM SĄ KONTAKTY Z DZIECKIEM? DEFINICJA PRAWNA	19
RELACJA POMIĘDZY PRAWAMI DO KONTAKTÓW DZIADKÓW A RODZICÓW	19
KULTURA	21
SŁAWNI LUDZIE.....	21
W POSZUKIWANIU WŁASNEJ DROGI	23
PSYCHOLOG RADZI	25
WSTYD, CZYM JEST I JAK SOBIE Z NIM RADZIĆ AUTOR: MAŁGORZATA GRUSZKA.....	25
WAKACJE Z PRZYMRUŻENIEM OKA	29
DOWCIPY O WAKACJACH	29
CIEKAWOSTKI	32
GRUPA LEGO WPROWADZA ZESTAWY EDUKACYJNE. LEGO BRAILLE.....	32
KULINARIA	34

OD REDAKCJI

**Serdecznie zapraszamy do lektury wakacyjnego numeru Tęczowej Gazetki .
May nadzieję, że artykuły, które w niej zamieściliśmy zainteresują Państwa i
znajdziecie w nich szereg przydatnych informacji**

Za nami rok wytężonej pracy, w którym każdemu przyszło się zmierzyć z postanowieniami i założonymi osiągnięciami. Na pytanie, czy wszystko poszło po naszej myśli i możliwościach, każdy musi odpowiedzieć sobie sam.

Przed nami wakacje, czas bez troski i wymarzonego przez dzieci lenistwa. Z pewnością wielu z Was wyjedzie na turnus rehabilitacyjny, wczasy, na działkę, czy też wybierze inną formę czynnego wypoczynku. Podczas leniuchowania pamiętajmy jednak o zapewnieniu przede wszystkim naszym milusińskim a także i nam bezpieczeństwa zwłaszcza przebywając nad wodą i świeżym powietrzu.

Prezentując ten materiał chcielibyśmy zaproponować Czytelnikom Gazetki abyście podzielili się ze wszystkimi swoimi wakacyjnymi wyprawami, wycieczkami a może własnym sposobem na spędzanie wolnego wakacyjnego czasu. Przyślijcie do redakcji swoje materiały, zdjęcia a my we wrześniowej gazetce postaramy się je zamieścić.

Adres redakcji to: h.waksberg@tecza.org

Wszystkim czytelnikom i sympatykom życzymy udanego wypoczynku i nabrania sił przed kolejnymi wyzwaniami w nowym roku szkolnym.

LATO

Jaki to miesiąc zamyka szkoły
I daje dzieciom urlop wesoły?

To - WAKACJE

Przyjście lata
Jan Brzechwa

I cóż powiecie na to, Że już się zbliża lato?
Kret skrzywił się ponuro: „Przyjedzie pewnie furą”.
Jeż się najeżył srodze: „Raczej na hulajnodze”.
Wąż syknął: „Ja nie wierzę. Przyjedzie na rowerze”.

Kos gwizdnął: „Wiem coś o tym. Przyleci samolotem”.
„Skąd znowu - rzekła sroka - Nie spuszczam z niego oka I w zeszłym roku, w maju,
Widziałam je w tramwaju”.
„Nieprawda! Lato zwykle Przyjeżdża motocyklem!”
„A ja wam to dowiodę, Że właśnie samochodem”.

„Nieprawda, bo w karecie!” „W karecie? Cóż pan plecie? Oświadczyć mogę krótko,
Przyptynie własną łódką”.

A lato przyszło pieszo - Już łąki nim się cieszą I stoją całe w kwiatach Na powitanie
lata.

Z życia Stowarzyszenia

Źródło: Facebook, inf. włana

Rodzinny piknik w Ośrodku Leonarda

26 maja na Leonarda odbył się rodzinny piknik zorganizowany przez gr 3.
Garden party połączone z widowiskiem "Mam talent" zintegrowały naszą społeczność.
Przygotowania do występów trwały wiele tygodni, dając możliwość nawiązania
wielopłaszczyznowej współpracy.
Celem podstawowym było doprowadzenie naszych Uczestników do finału, to jest
zaprezentowania swojego talentu przed publicznością. Chcieliśmy też zrobić niespodziankę
naszym Tęczowym Mamom dając Im w dniu Ich Święta porcję zabawy i możliwość cieszenia
się sukcesem swoich dzieci.

W towarzystwie i przy wsparciu terapeutów z różnych dziedzin, swoje talenty estradowe, wokalne, plastyczne, kulinarne itp mieli możliwość zaprezentować wszyscy nasi Podopieczni. Także Kadra miała okazję wyjść poza swoje standardowe zadania i wykazać się niezwykłą pomysłowością, zaangażowaniem i wolą współpracy. Majowe wydarzenie było wspólnym sukcesem całego leonardowego zespołu, połączonego, twórczą pracą, pasją i koleżeństwem.

Ogród sensoryczny w ośrodku Leonarda

W pierwszych dniach czerwca w ramach wolontariatu pracowniczego firmy Colliers Poland oraz IN GREMIO powstał ogród sensoryczny w ośrodku Leonarda. Prace nad tą inwestycją trwały kilka miesięcy. Jak prezentuje się ten ogród – można zobaczyć na załączonych fotografiach. Doceniając wkład pracy wszystkich wykonawców tego przedsięwzięcia składamy serdeczne podziękowania dla firmy Colliers Poland za stworzenie Ogrodu Sensorycznego w Ośrodku na Leonarda. Dziękujemy również firmie IN GREMIO za kilka miesięcy intensywnych przygotowywań nad tym wspaniałym projektem.

Jesteście cudowni, stworzyliście niesamowite rzeczy o których nawet nie marzyliśmy dla Naszych podopiecznych.

Powstało miejsce stworzone z myślą o wszystkich zmysłach – dotyku, wzroku, słuchu, węchu i smaku.

Jesteście Naszymi Bohaterami

Dziękuję również Pracownikom Ośrodka za pomoc i zaangażowanie w tym wydarzeniu

Jest pięknie.

P.s a to nie jedyna niespodzianka przygotowana przez obie firmy. Już wkrótce pokażemy kolejne efekty. Czekajcie z niecierpliwością.

Zakończenie roku szkolnego w ośrodku Kopińska

Źródło: inf. własna

W środę 25 czerwca odbyło się zakończenie roku szkolnego w ośrodku przy ul. Kopińskiej. Na wstępie Pani Prezes przywitała zebranych rodziców, dzieci, gości z Leonarda oraz pracowników.

Anna Witarzewska krótko przypomniała historię Stowarzyszenia i ośrodków. W tym roku obchodzimy 35-lecie powstania Stowarzyszenia. Rodzinny piknik integracyjny jest jednym z wielu wydarzeń 35-lecia. Anna Witarzewska podziękowała wszystkim za pracę w minionym roku szkolnym. Pogratulowała dzieciom kończącym przedszkole i tym już dorosłym podopiecznym, którzy kontynuować będą naukę w ośrodku przy ul. Leonarda 12. Na koniec Pani Prezes pożyczyła wszystkim udanych wakacji. Pani Dyrektor Małgorzata Bajszczyk wręczyła pamiątkowe grupowe zdjęcia podopiecznych oraz dyplomy, a potem rozpoczęła się część piknikowa - piosenki, konkursy, stanowiska z różnymi aktywnościami dla dzieci i całych rodzin, a motywem przewodnim było morze. Rodzice przygotowali poczęstunek. Przy organizacji wydarzenia wsparła nas grupa wolontariuszy z firmy PROVIDENT - bardzo dziękujemy!

INFORMACJE

Atlas świadczeń polskich

Źródło: niepełnosprawni.pl

Dodatki, świadczenia, zasilki – choć kwoty świadczeń przysługujących osobom z niepełnosprawnością w Polsce zazwyczaj nie są szczególnie wysokie, ich różnorodność może przyprawić o zawrót głowy i prowadzić do licznych pomyłek. Dlatego przygotowaliśmy zestawienie różnych świadczeń przysługujących osobom z niepełnosprawnością oraz ich opiekunom w formie atlasu.

Poniższy atlas zawiera najbardziej ogólne i ogólnikowe informacje na temat wybranych świadczeń – z doświadczenia choćby pracowników Centrów Integracja i współpracujących z nimi prawników, wiadomo, że w wypadku każdego przepisu i prawa jest wiele wyjątków, czasem zaskakujących nawet dla ich autorów. Poniższy atlas jest raczej zbiorem podstawowych informacji niż poradnikiem i służy raczej porządkowaniu wiedzy i unikaniu pomyłek. Dlatego bardziej szczegółowych informacji warto szukać w innych poradnikach dostępnych na naszym portalu i na stronach ZUS i Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Atlas będzie też na bieżąco modyfikowany i uzupełniany. Mamy nadzieję, że będzie on przydatny i będzie służył jako źródło rzetelnej wiedzy.

Renta Socjalna

Wysokość : 1 878,91 zł brutto.

Wysokość świadczenia jest stała i stanowi wysokość najniższej emerytury i renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy.

Komu przysługuje: renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18. roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25. roku życia;
- 3) w trakcie kształcenia w szkole doktorskiej, studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Waloryzacja: co roku o wskaźnik rocznej waloryzacji - obecnie jest to 105,5 proc.

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: Osoby ubiegające się o rentę socjalną i jednocześnie uprawnione do renty rodzinnej, której wysokość nie przekracza [300% kwoty najniższej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy](#), mogą pobierać oba świadczenia. Osoby otrzymujące rentę socjalną i posiadające orzeczenie o niezdolności do samodzielnej egzystencji mogą otrzymać także dodatek dopełniający.

Art. 7. 1. Renta socjalna nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osobie uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

2. Renta socjalna nie przysługuje osobie będącej właścicielem lub posiadaczem (samoistnym lub zależnym) nieruchomości rolnej w rozumieniu Kodeksu cywilnego o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 5 ha przeliczeniowych. Osobie będącej współwłaścicielem

nieruchomości rolnej nie przysługuje renta socjalna, jeśli udział tej osoby przekracza 5 ha przeliczeniowych.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej: tak

Świadczenie, a praca:

- przekroczenie kwoty równej 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia powoduje zmniejszenie wysokości renty,
- przekroczenie kwoty równej 130 proc. przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego powoduje zawieszenie prawa do renty.

Renta z tytułu niezdolności do pracy

Wysokość:

Najniższa renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy: 1 878,91 zł brutto

Najniższa renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy: 1409,18 zł brutto

Komu przysługuje: osoba musi uzyskać orzeczenie o co najmniej częściowej niezdolności do pracy, która wg orzeczenia musi zaistnieć w odpowiednim momencie wskazanym przez przepisy i posiadać odpowiedni okres składkowy i nieskładkowy.

Wysokość zależy od: W zależności od orzeczenia, lat składkowych i nieskładkowych oraz wysokości odprowadzanych składek.

Waloryzacja: Co roku, wskaźnik waloryzacji to średnioroczny wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w poprzednim roku kalendarzowym zwiększony o co najmniej 20 proc. realnego wzrostu przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim roku kalendarzowym.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące następujące w pomocy społecznej: tak

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: jest możliwość łączenia z wieloma świadczeniami m.in.: zasiłkiem pielęgnacyjnym, dodatkiem pielęgnacyjnym, świadczeniem uzupełniającym (kwestia wysokości renty), świadczeniem wspierającym.

Świadczenie, a praca:

- przekroczenie kwoty równej 70 proc. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia powoduje zmniejszenie wysokości renty;
- przekroczenie kwoty równej 130 proc. przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego powoduje zawieszenie prawa do renty.

Dodatek dopełniający

Wysokość: 2.610,72 zł brutto miesięcznie

Komu przysługuje: osobie uprawnionej do renty socjalnej, będącej całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji.

Wysokość: stała, choć może ulec zmniejszeniu patrz: (świadczenie a praca)

Waloryzacja: co roku o wskaźnik. Kwota dodatku dopełniającego podlega corocznie waloryzacji od dnia 1 marca. Waloryzacja polega na pomnożeniu kwoty dodatku dopełniającego przez wskaźnik waloryzacji. W wyniku przeprowadzonej waloryzacji kwota dodatku nie może ulec obniżeniu.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej: tak

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: dodatek dopełniający wpływa na prawo do świadczenia uzupełniającego.

Świadczenie a praca: Prawo do renty socjalnej oraz dodatku dopełniającego ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu z tytułu działalności podlegającej obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, na zasadach określonych w art. 104 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zasilek pielęgnacyjny

Wysokość: 215,84 zł

Komu przysługuje:

- 1) dziecku z niepełnosprawnością;
 - 2) osobie z niepełnosprawnością w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
 - 3) osobie, która ukończyła 75 lat.
3. Zasilek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia.

Wysokość świadczenia jest stała

Waloryzacja: ostatnia miała miejsce w 2019 r.

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: co do zasady można łączyć z różnymi świadczeniami Zasilek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej: tak

Świadczenie, a praca: Dochód z pracy nie ma wpływu na prawo do zasiłku pielęgnacyjnego.

Dodatek pielęgnacyjny

Wysokość: 348,22 zł

Komu przysługuje: dodatek pielęgnacyjny przysługuje osobie uprawnionej do emerytury lub renty (nie dotyczy renty socjalnej), jeżeli osoba ta została uznana za całkowicie niezdolną do pracy oraz do samodzielnej egzystencji albo ukończyła 75 lat życia.

Wysokość świadczenia jest stała

Waloryzacja: co roku

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej - tak

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: Nie można łączyć dodatku pielęgnacyjnego z zasiłkiem pielęgnacyjnym.

Uwagi - osobie uprawnionej do emerytury lub renty przebywającej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym dodatek pielęgnacyjny nie przysługuje, chyba że przebywa poza tą placówką przez okres dłuższy niż 2 tygodnie w miesiącu.

Zasilek stały

Wysokość (maksymalna): 1 229 zł

Komu przysługuje: zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie

Natomiast zgodnie z art. 6. pkt 1 ustawy o pomocy społecznej - całkowita niezdolność do pracy oznacza – całkowitą niezdolność do pracy w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych albo zaliczenie do I lub II grupy inwalidów lub legitymowanie się znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w rozumieniu przepisów o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z art. 6 pkt 7 ustawy o pomocy społecznej - niezdolność do pracy z tytułu wieku oznacza – osiągnięcie wieku emerytalnego określonego w art. 24 ust. 1 oraz w art. 27 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - powszechny wiek emerytalny 60 lat (kobieta) 65 (mężczyzna).

Wysokość zależy od: dochodu w rozumieniu ustawy o pomocy społecznej.

Waloryzacja: planowana co 3 lata.

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: Zasiłek stały można pobierać np. z zasiłkiem pielęgnacyjnym lub z niską emeryturą, o ile łączna suma tych świadczeń nie przekracza kryterium dochodowego przewidzianego w ustawie o pomocy społecznej.

Świadczenie, a praca: Dochód wpływa bezpośrednio na prawo i wysokość zasiłku stałego.

Świadczenie pielęgnacyjne na zasadach obowiązujących od 01.01.2024 r.

Wysokość: 3287 zł w przypadku opieki nad jedną osobą.

Komu przysługuje: Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje:

- 1) matce albo ojcu,
 - 2) innym osobom, na których zgodnie z przepisami [ustawy](#) z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2809) ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom,
 - 3) opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - 4) rodzinie zastępczej, osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka, dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej, dyrektorowi regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej albo dyrektorowi interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego
- jeżeli sprawują opiekę nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Wysokość: Jednakowa dla wszystkich osób pobierających świadczenie, z tym że kwota może ulec zwielokrotnieniu, zgodnie bowiem z art. 17 ust. 3e ustawy o świadczeniach rodzinnych - „Osobom, o których mowa w ust. 1 pkt 1-3, rodzinie zastępczej i osobie prowadzącej rodzinny dom dziecka sprawującym opiekę nad więcej niż jedną osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, o której mowa w ust. 3, podwyższa się o 100% na drugą i każdą kolejną osobę, nad którą sprawowana jest opieka.”

Waloryzacja: Polega na zwiększeniu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w [ustawie](#) z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r. poz. 2207 oraz z 2023 r. poz. 1667), obowiązującego na dzień 1 stycznia roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej: tak

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: Aktualnie świadczenie pielęgnacyjne (wypłacana na zasadach obowiązujących od 01.01.2024. r.) może być łączone z wieloma innymi świadczeniami.

Świadczenie, a praca: Dochód z pracy nie ma wpływu na wysokość świadczenia.

Uwagi – Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, m.in. jeżeli:

- 1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego lub zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona lub przebywa w domu pomocy społecznej, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach o pomocy społecznej, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich;
- 3) osoba wymagająca opieki jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- 4) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- 5) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Świadczenie wyrównawcze

Komu przysługuje: Świadczenie wyrównawcze przysługuje osobie uprawnionej do wcześniejszej emerytury na podstawie przepisów [rozporządzenia](#) Rady Ministrów z dnia 15 maja 1989 r. w sprawie uprawnień do wcześniejszej emerytury pracowników opiekujących się dziećmi wymagającymi stałej opieki (Dz. U. poz. 149), w kwocie niższej niż wysokość świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w [art. 17 ust. 1](#) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych pod warunkiem że w dalszym ciągu sprawuje opiekę nad dzieckiem, z tytułu opieki nad którym nabyła prawo do wcześniejszej emerytury.

Wysokość: Zależy od różnicy pomiędzy kwotą świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w [art. 17 ust. 1](#) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, a kwotą pobieranego świadczenia emerytalno-rentowego.

Waloryzacja: Wysokość zależy od aktualnej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego i wysokości świadczenia emerytalno – rentowego, które pobiera osoba uprawniona.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej: tak

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: Przede wszystkim osoby uprawnione łączą świadczenie wyrównawcze ze swoim świadczeniem emerytalno – rentowym.

Świadczenie wspierające

Wysokość: od 40 do 220 proc. renty socjalnej

Komu przysługuje: osobie pełnoletniej, która uzyskała w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia co najmniej 70 pkt. (patrz uwaga)

Wysokość: Zależy od ilości uzyskanych punktów w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia

Świadczenie wspierające przysługuje miesięcznie w wysokości:

- 1) 220 proc. renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 95 do 100 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 2) 180 proc. renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 90 do 94 punktów w skali potrzeby wsparcia

- 3) 120 proc. renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 85 do 89 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 4) 80 proc. renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 80 do 84 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 5) 60 proc. renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 75 do 79 punktów w skali potrzeby wsparcia,
- 6) 40 proc. renty socjalnej - jeżeli w decyzji ustalającej poziom potrzeby wsparcia potrzebę tę określono na poziomie od 70 do 74 punktów w skali potrzeby wsparcia,

Waloryzacja: jest związana z waloryzacją wysokości renty socjalnej.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące następujące w pomocy społecznej: tak

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami: świadczenie wspierające można z wieloma świadczeniami. Warto jednak pamiętać, iż świadczenie wspierające nie przysługuje jeżeli osoba pobierająca świadczenie:

- 1) została umieszczona w domu pomocy społecznej, w rodzinnym domu pomocy, zakładzie opiekuńczo-leczniczym, zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym, placówce zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, o której mowa w przepisach o pomocy społecznej, zakładzie karnym, zakładzie poprawczym, areszcie śledczym albo schronisku dla nieletnich;
 - 2) jest uprawniona za granicą do świadczenia o podobnym charakterze do świadczenia wspierającego, chyba że dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- Świadczenie wspierające nie przysługuje także jeśli na osobę, pobierającą świadczenie wspierające, inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenie, a praca: Dochód z pracy nie ma wpływu na prawo bądź wysokość świadczenia wspierającego.

Uwaga! za nienależnie pobrane świadczenie pielęgnacyjne albo specjalny zasiłek opiekuńczy albo zasiłek dla opiekuna, uważa się świadczenie lub zasiłek wypłacone za okres, za który osoba wymagająca opieki otrzymała świadczenie wspierające. (art. 63 ust. 11 ustawy o świadczeniu wspierającym)

Warto pamiętać o przepisach przejściowych, które przewidują etapy wprowadzania świadczenia -

„Harmonogram wprowadzenia świadczenia wspierającego:

- I etap – od 1 stycznia 2024 r. – świadczenie wspierające dostępne dla osób z niepełnosprawnościami z najwyższymi poziomami potrzeby wsparcia, tj. od 87 do 100 pkt
II etap – od 1 stycznia 2025 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne także dla osób z niepełnosprawnościami z kolejnymi poziomami potrzeby wsparcia, tj. od 78 do 86 pkt
III – ostatni etap – od 1 stycznia 2026 r. – świadczenie wspierające będzie dostępne także dla osób z niepełnosprawnościami z pozostałymi uprawniającymi poziomami potrzeby wsparcia, tj. od 70 do 77 pkt.

Powyższy harmonogram nie dotyczy osób z niepełnosprawnościami, na które ich opiekunowie co najmniej w dniu 1 stycznia 2024 r. lub później pobierali dotychczasowe świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna lub świadczenie pielęgnacyjne na nowych zasadach – w przypadku takich osób z niepełnosprawnościami uzyskanie przez nie co najmniej 70 pkt w decyzji o poziomie potrzeby wsparcia, już od 1 stycznia 2024 r. będzie uprawniać do otrzymania świadczenia wspierającego.” /źródło: <https://www.gov.pl/web/rodzina/swiadczenie-wspierajace> dostęp: 27.05.2025 r./

Świadczenie uzupełniające

Wysokość: Maksymalnie 500 zł.

Komu przysługuje: Przysługuje osobom, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczeniem o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczeniem o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności do samodzielnej egzystencji

Wysokość zależy od: Świadczenie uzupełniające przysługuje osobie uprawnionej w wysokości nie wyższej niż 500 zł miesięcznie, przy czym łączna kwota świadczenia uzupełniającego i świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 2 (świadczeń finansowanych ze środków publicznych - nie wszystkie takie świadczenia są wliczane), nie może przekroczyć 2552,39 zł miesięcznie

Waloryzacja co roku o wskaźnik: Nie zmienia się wysokość świadczenia (maksymalnie 500 zł.), zmienia się jedynie maksymalna kwota świadczeń finansowanych ze środków publicznych (nie wszystkie takie świadczenia są wliczane) stanowiąca podstawę do przyznania świadczenia i określenia jego wysokości.

Wpływ na kryteria dochodowe obowiązujące następujące w pomocy społecznej: Co do zasady tak ale są wyjątki - w przypadku dochodu w ramach ustawy o pomocy społecznej na potrzeby ustalenia prawa do świadczenia pieniężnego oraz opłaty wnoszonej przez osoby, o których mowa w art. 61 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej, w dochodzie osoby lub rodziny nie uwzględnia się świadczenia uzupełniającego.

Możliwość łączenia z innymi świadczeniami:

- należy uwzględnić wysokość świadczeń finansowanych ze środków publicznych, które są wliczane do tej kwoty (<https://www.zus.pl/documents/>) łączna kwota świadczenia uzupełniającego i świadczeń, o których mowa w art. 2 ust. 2 (lista świadczeń – link powyżej), nie może przekroczyć 2552,39 zł miesięcznie

- przykładem takiego świadczenia, które powoduje przekroczenia kryterium, o którym mowa powyżej jest renta socjalna otrzymywana razem z dodatkiem dopełniającym.

Świadczenie, a praca: Dochód z pracy nie wpływa na prawo i wysokość świadczenia uzupełniającego.

Zmiany w przepisach o orzekaniu niepełnosprawności.

Oprac. Dominika Filipowicz źródło: samorząd.pap.pl

Dłuższy okres ważności zaświadczeń lekarskich i nowe wzory mLegitymacji

W Dzienniku Ustaw opublikowano rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Wprowadza ono m.in. dłuższy okres ważności zaświadczeń lekarskich i nowe wzory mLegitymacji dokumentującej niepełnosprawność.

Zaświadczenia lekarskie

Dotychczas osoba ubiegająca się o orzeczenie o niepełnosprawności miała 30 dni na złożenie wniosku od momentu otrzymania zaświadczenia lekarskiego o swoim stanie zdrowia.

Zmiany wprowadzone przez rozporządzenie m.in. okresu ważności zaświadczeń lekarskich zawierających opis stanu zdrowia, które należy dołączyć wraz z dokumentacją medyczną do wniosku o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

mLegitymacja osoby niepełnosprawnej

Rozporządzenie dokładnie określa także wzór mLegitymacji osoby niepełnosprawnej.

mLegitymacja ma zawierać m.in. czarno-białą fotografię odzwierciedlającą wizerunek osoby

w chwili składania wniosku, imię i nazwisko, numer PESEL oraz termin ważności legitymacji.

Rozporządzenie wchodzi w życie 18 czerwca z wyjątkiem przepisów dotyczących mLegitymacji. Te będą obowiązywać z dniem określonym w komunikacie Ministra Cyfryzacji.

Będzie elektroniczna wersja Legitymacji osoby niepełnosprawnej!

– To rozwiązanie, które upraszcza codzienne życie. mLegitymacja ON nie zastępuje tradycyjnej legitymacji, ale daje osobom z niepełnosprawnościami nowoczesną alternatywę – szybszą, wygodniejszą, bezpieczną – podkreśla Pełnomocnik Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych, Łukasz Krasoń.

W marcu zwróciliśmy się do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z pytaniem o to kiedy Legitymacja Osoby Niepełnosprawnej będzie dostępna w aplikacji mObywatel. [Otrzymaliśmy informację](#), że trwają prace legislacyjne nad zmianą rozporządzenia dotyczącego orzekania o niepełnosprawności.

mLegitymacja ON – nowość w aplikacji mObywatel

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 26 maja 2023 r. o aplikacji mObywatel, przygotowano projekt rozporządzenia przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zakłada on, że osoby z niepełnosprawnościami będą mogły korzystać z legitymacji w formie elektronicznej, dostępnej bezpośrednio w aplikacji na smartfonie. mLegitymacja ON nie zastąpi tradycyjnej, plastikowej wersji dokumentu, ale stanie się jej wygodnym, cyfrowym odpowiednikiem.

Dzięki temu rozwiązaniu osoby z niepełnosprawnościami zyskają łatwiejszy dostęp do potwierdzania swojego statusu – zarówno w urzędach, jak i podczas korzystania z przysługujących im ulg i uprawnień.

Dostosowanie przepisów i wydłużenie ważności zaświadczeń

Dodatkowo projekt przewiduje wydłużenie ważności zaświadczenia o stanie zdrowia, wymaganego przy wnioskowaniu o orzeczenie – z 30 dni do 3 miesięcy.

Propozycje uzyskały pozytywne opinie partnerów społecznych takich jak: Zespołu ds. Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej KWRiST, Zespołu ds. Społeczeństwa Informacyjnego KWRiST oraz Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Wszystko to ma na celu zwiększenie dostępności cyfrowych usług publicznych dla wszystkich obywateli.

Na stronie info.mobywatel.gov.pl można znaleźć informację, że legitymacja dla osoby z niepełnosprawnością jest w realizacji – a terminu jej publikacji wciąż nie znamy.

Dzięki temu rozwiązaniu osoby z niepełnosprawnościami zyskają łatwiejszy dostęp do potwierdzania swojego statusu – zarówno w urzędach, jak i podczas korzystania z przysługujących im ulg i uprawnień.
e znamy.

PRAWA DZIADKÓW do kontaktów z wnukiem

Autor i źródło: [Izba Notarialna we Wrocławiu](#)

Relacje między dziadkami a wnukami są źródłem radości dla obu stron. W związku z dniami Babci i Dziadka (21 i 22 stycznia) warto przypomnieć prawa zapewniające kontakty dziadków z wnukami.

Prawa dziadków do kontaktów z wnukiem

Relacje rodzinne, w tym dziadków z wnukami, stają się coraz bardziej skomplikowane. Spowodowane jest to w pierwszej kolejności rozpadem rodzin, co skutkuje osłabieniem faktycznych więzi rodzinnych pomiędzy rodzicami dzieci, a tym samym osłabieniem więzi z dalszymi członkami rodzin rodziców. Niniejszy artykuł dotyczy regulacji prawa polskiego.

Musimy jednak pamiętać, że do relacji rodzinnych może mieć zastosowanie inne prawo niż polskie, gdy dziecko na stałe przebywa za granicą.

Sprawy sądowe o kontakty dziadków z wnukami mogą być inicjowane przez dziadków, którzy aktywnie uczestniczyli w życiu dziecka, a później ich kontakt został ograniczony przez rodzica, z którym dziecko aktualnie zamieszkuje. Sprawy o kontakty mogą być także inicjowane przez dziadków, jeśli przedłuża się postępowanie sądowe o uregulowanie kontaktów rodzica z dziećmi.

Gdy dziadkowie i rodzice dziecka ze względu na dotychczasowe relacje mają trudności z wzajemnym wysłuchaniem się, nie mówiąc o porozumieniu, to rozwiązaniem może być skorzystanie z mediacji, aby ułatwić wypracowanie porozumienia zapewniającego kontakty dziadków z wnukami. Dopiero gdy osiągnięcie kompromisu jest bardzo trudne, wówczas należy rozważyć skierowanie sprawy na drogę sądową, który władczo rozstrzygnie o uprawnieniach dziadków. Nawet gdy sprawa dojdzie do etapu sądowego, jest możliwość skorzystania z pomocy mediatora sądowego, który może pomóc zawrzeć zatwierdzaną przez sąd ugodę.

Czym są kontakty z dzieckiem? Definicja prawna

Czym są kontakty z dzieckiem określają przepisy art. 113 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Kontakty z dzieckiem obejmują w szczególności: przebywanie z dzieckiem (odwiedziny, spotkania, zabieranie dziecka poza miejsce jego stałego pobytu) i bezpośrednie porozumiewanie się, utrzymywanie korespondencji, korzystanie z innych środków porozumiewania się na odległość, w tym ze środków komunikacji elektronicznej (rozmowy telefoniczne, wiadomości tekstowe, komunikatory takie jak WhatsApp, Skype i tym podobne).

Relacja pomiędzy prawami do kontaktów dziadków a rodziców

Prawa dziadków wobec wnuków w zakresie wzajemnych kontaktów są niezależne od relacji rodziców dziecka z dzieckiem. Dziadkowie mają prawo do własnych, indywidualnych, niezależnych kontaktów z wnukami. Prawa te mogą być dochodzone przed sądem opiekuńczym.

Dziadkowie nie mają identycznych jak rodzice „praw do dziecka”, a ich kontakty z dzieckiem muszą być oceniane przede wszystkim przez pryzmat dobra dziecka, a ponadto z uwzględnieniem i na korzyść pozycji prawnej rodzica sprawującego władzę rodzicielską. Dziadkowie muszą pamiętać o podstawowej zasadzie, iż ich zachowanie nie może godzić w prawidłowe relacje pomiędzy dzieckiem a rodzicami, a w szczególności w relacje z rodzicem, który jest skonfliktowany z dziadkami.

Dziecko winno wykazywać więź emocjonalną z dziadkami, np. dziadkowie czynnie uczestniczyli w wychowaniu dziecka. Wspólne zamieszkiwanie nie jest warunkiem niezbędnym, gdyż bliskie więzi mogą być utworzone wskutek częstych kontaktów. Warunek istnienia więzi emocjonalnej pomiędzy dziećmi i dziadkami nie będzie spełniony, jeżeli wnuki są małe, zatem nie było szans na nawiązanie tej więzi, w sytuacji, gdy rodzic alienuje (separuje) dziecko od drugiego rodzica i jego rodziny w tym dziadków, a celem zapewniania kontaktów jest nawiązanie tej więzi.

Może się zdarzyć tak, że dziadkowie chcą wychowywać wnuka po swojemu. Dziadkowie powinni rozumieć zasady przyjmowane przez rodzica, a w szczególności odróżniać zasady odmienne od ich własnych od zasad oczywiście obiektywnie szkodliwych, zwłaszcza w przypadku odmiennych zasad żywieniowych. Oczywiście wręcz winno być poszanowanie przez dziadków ograniczeń spowodowanych np. alergiami wnuka.

Uregulowanie kontaktów dziecka z dziadkami jest wyzwaniem, gdyż dziecko ma szereg zajęć i dzięki temu realizuje swoje pasje, a dziadkowie mogliby się z nim widzieć np. w weekendy i mieszkają w oddalonych miejscowościach. Może się zdarzyć tak, że rodzic oczekuje, aby prawo do kontaktów było realizowane, gdy wnuk znajduje się pod opieką syna/córki dziadków. Wymiar kontaktów dziadków z wnukami winien być adekwatny do sytuacji dziecka i nie może kolidować z prawami rodziców. Dziadkowie w sytuacji konfliktu rodziców, w relacjach z wnukami często przyjmują optykę swojego dziecka, kierując się złe pojętym solidaryzmem czy brakiem refleksji. Dziadkowie, podkreślając swoje odrębne prawo do kontaktów z wnukami, mogą odciąć się od konfliktu rodziców bez względu na to, która strona eskaluje ten konflikt. W sprawach rodzinnych należy unikać bezzasadnego czy nieproporcjonalnego stawiania rodziców, czy rodzica w złym świetle np. w wysyłanych pismach do różnych organów. Sądy opiekuńcze bazując na swoim olbrzymim doświadczeniu, badają czy wniosek dziadków o kontakty z wnukiem nie jest elementem „walki” w rodzinie. Sąd przed wydaniem rozstrzygnięcia wysłucha małoletniego, jeżeli jego rozwój umysłowy, stan zdrowia i stopień dojrzałości na to pozwala.

Podsumowując, należy wskazać, że dziadkowie mogą skutecznie żądać ustanowienia kontaktów z wnukami na drodze sądowej w przypadkach, gdy ich zerwanie było jednostronną decyzją rodzica podjętą, bez uwzględnienia potrzeb dziecka, zachowania dziadków nie uzasadniały takiej decyzji, a realizacja kontaktów dziadków z wnukami nie będzie konkurencją dla praw rodziców.

KULTURA

Ślawni Ludzie

Andrea Bocelli - mistrz łączenia muzycznych gatunków

Autor: Radosław Nowicki, źródło: Sześciopunkt

Andrea Bocelli to jeden z najbardziej rozpoznawalnych tenorów na świecie. Jego pełen emocji i pasji głos od wielu lat porusza miliony ludzi na całym świecie, a na koncie ma już ponad 90 milionów sprzedanych płyt. Jednak jego droga do międzynarodowej sławy nie była usłana różami, bowiem naznaczyła ją nie tylko ciężka praca, ale również wyzwania, z których największym była utrata wzroku. Jego życie i twórczość to nie tylko historia muzycznej doskonałości, ale też opowieść o pasji, determinacji i niezłomności.

Andrea Bocelli urodził się 22 września 1958 roku w małej wiosce Lajatico we włoskiej Toskanii. Niemal od początku swojego życia miał problemy ze wzrokiem. Zdiagnozowano bowiem u niego wrodzoną jaskrę, która powodowała znaczące ograniczenie widzenia.

Przeszedł aż 13 operacji, a w wieku 7 lat został wysłany do szkoły z internatem dla niedowidzących dzieci. - Widziałem wszystko, ale tylko z bliska. Bardzo dobrze pamiętam świat, kolory, wszystko. Jak mógłbym zapomnieć - wspomina w biograficznym dokumencie „Because I Believe”.

Mimo problemów ze wzrokiem Andrea dorastał jako szczęśliwy chłopiec, który wykazywał duże zainteresowanie muzyką. Swoje umiejętności wokalne rozwijał, ucząc się u lokalnych nauczycieli oraz czerpiąc inspiracje z nagrań największych tenorów, takich jak Enrico Caruso czy Mario Lanza. Od najmłodszych lat grał również na pianinie, flecie i saksofonie.

Kiedy miał 12 lat, jego życie na zawsze zmieniło się w ciągu kilku chwil. Młody Andrea został tak nieszczęśliwie uderzony piłką w trakcie gry w piłkę nożną, że stracił wzrok. - Piłka trafiła mnie prosto w twarz. Pojawił się krwotok, a reszta to już historia - stwierdził Bocelli. Utrata wzroku była dla niego ogromnym ciosem, ale nie przeszkodziła mu w realizacji marzeń. Muzyka stała się nie tylko sposobem na wyrażanie siebie, ale również remedium na przezwyciężanie trudności. Pomimo zainteresowania muzyką, najpierw postanowił zdobyć solidne wykształcenie. Ukończył studia prawnicze na uniwersytecie w Pizie, a przez krótki czas pracował nawet jako adwokat, jednak muzyka od zawsze była jego prawdziwym powołaniem. Wieczorami występował w lokalnych restauracjach i barach, śpiewając dla niewielkiej publiczności.

Przełomowym momentem w jego karierze było spotkanie z włoskim rockmanem Zucchero w 1992 roku. Ten zaprosił go do współpracy, gdyż poszukiwał wówczas wokalisty do nagrania utworu „Miserere”, napisanego wspólnie z Luciano Pavarottim. Ostatecznie, Bocelli wyruszył z Zucchero w trasę koncertową jako suport. Był to jego początek drogi do sławy. Jego kariera nabrała rozpędu w 1994 roku, gdy wygrał prestiżowy konkurs muzyczny w San Remo. Zaśpiewanie utworu „Il mare Calmo della Sera” otworzyło mu drzwi do międzynarodowej kariery. Niedługo później wydał swój debiutancki album pod tym samym tytułem. Największy przełom miał miejsce rok później wraz z wydaniem singla „Con Te Partiro”. Utwór ten, śpiewany zwłaszcza w duecie z Sarah Brightman, pod tytułem „Time to see goodbye” zdobył ogromną popularność na całym świecie. Piosenka ta stała się jednym z najbardziej rozpoznawalnych utworów w historii muzyki, a Bocelli zdobył status gwiazdy o globalnym zasięgu.

Od lat wypełnia nie tylko hale i stadiony, ale również występuje w nietypowych miejscach. W trakcie pandemii COVID-19, w niedzielę wielkanocną w 2020 roku zaśpiewał w katedrze

Duomo w Mediolanie. Koncert ten na żywo oglądało 35 milionów ludzi na całym świecie, co było rekordem internetowej transmisji muzyki klasycznej. Ponadto występował już między innymi w Rzymie (na placu św. Piotra, w Bazylice św. Piotra czy w Colosseum), w Nowym Jorku (w Central Parku, przy pomniku Ground Zero czy pod Statuą Wolności), pod egipskimi piramidami, w jordańskiej Petrze oraz w antycznym greckim amfiteatrze. Na swoim koncercie ma również występ na ceremonii zamknięcia igrzysk olimpijskich w Turynie w 2006 roku, otwarciu mistrzostw świata w piłce nożnej w Republice Południowej Afryki w 2010 roku czy Lidze Mistrzów w Mediolanie w 2016 roku. Swoim głosem uczcił Luciano Pavarottiego, śpiewając na jego pogrzebie, a także wystąpił podczas ceremonii wręczenia pokojowej Nagrody Nobla i ceremonii wręczenia Oscarów.

Andrea Bocelli jest znany przede wszystkim jako tenor, ale jego twórczość wykracza poza granice tradycyjnej muzyki operowej. Łączy różne gatunki muzyczne, od klasyki po pop. Jego niezwykle ciepły i melodyjny głos potrafi oddać pełne spektrum emocji - od głębokiego smutku po nadzieję i radość, a interpretacje klasycznych arii zachwycają zarówno znawców muzyki, jak i szeroką publiczność. Jednocześnie jego albumy z muzyką pop cieszą się ogromną popularnością wśród słuchaczy na całym świecie. Połączenie klasyki z bardziej przystępnymi formami muzyki uczyniło go artystą uniwersalnym, a nazwisko Bocelli stało się synonimem nurtu classical crossover, w którym muzyka popularna miesza się z aranżacjami symfonicznymi. Na swoim koncercie ma liczne duety. Śpiewał między innymi z Edem Sheeranem, Dua Lipą, Sarah Brightman czy Celine Dion, która stwierdziła, że gdyby Bóg śpiewał, musiałby brzmieć bardzo podobnie jak Andrea Bocelli. Z okazji 30-lecia kariery wydał dwupłytowy album „Duets - 30th Anniversary”.

Włoski muzyk nie zapomina o najsłabszych. W 2011 roku założył fundację swojego imienia, która kieruje się hasłem „empover people and communities”, czyli wspierać ludzi i społeczności. Jej celem jest wspieranie projektów zdrowotnych, edukacyjnych i humanitarnych. Fundacja działa na całym świecie, a szczególnie w miejscach dotkniętych ubóstwem i klęskami żywiołowymi. Zaangażowała się chociażby w odbudowę włoskich szkół po trzęsieniu ziemi w 2016 roku oraz w pomoc dla Haiti, który jest jednym z najbiedniejszych krajów świata. Tam buduje nie tylko szkoły, wspiera szpitale i przychodnie, ale także dba o dostęp tamtejszej ludności do wody pitnej.

W ostatnich latach włoski tenor wielokrotnie gościł w Polsce. W 2022 i 2024 roku śpiewał na PGE Narodowym w Warszawie, w 2019 roku na stadionie w Poznaniu, a w 2023 roku na Stadionie Śląskim w Chorzowie, gdzie pobił rekord frekwencji największego koncertu muzyki klasycznej z biletami w Polsce. W 2017 roku zaśpiewał przed niemal 200 000 ludzi na Wałach Chrobrego w Szczecinie podczas regat The Tall Ships Races. Był to trzeci największy koncert w naszym kraju w historii. W tym roku również pojawi się nad Wisłą. 6 czerwca ponownie wystąpi na stadionie w Poznaniu, a 2 dni później na Tarczyński Arena we Wrocławiu. Nie ulega żadnej wątpliwości, że po raz kolejny skradnie serca polskiej publiczności.

Andrea Bocelli to artysta, który nieustannie inspiruje miliony ludzi na całym świecie. Mimo globalnego sukcesu Włoch pozostaje skromnym człowiekiem, który swoją muzyką przynosi ludziom wzruszenie i nadzieję. Cały czas udowadnia, że brak wzroku nie musi być przeszkodą w realizacji swoich marzeń i robieniu tego, co się kocha. Mimo że na muzycznej scenie występuje już od ponad 30 lat, to wciąż jest oddany muzyce, a swoim głosem zachwyca kolejne pokolenia. Bez wątpienia już na zawsze pozostanie muzyczną ikoną.

W poszukiwaniu własnej drogi

Autor: Ireneusz Kaczmarczyk, źródło: Sześciopunkt

Bieda to ogień, co spala drzewo, puch i wszelkie śmiecie, ale metal szlachetny wychodzi z niego jeszcze czystszy („Komediantka” Reymont).

Stanisław Władysław Reymont należy do najwybitniejszych pisarzy polskich przełomu XIX i XX wieku. Przyszedł na świat 7 maja 1867 roku w Kobielach. Był jednym z dziewięciorga dzieci Józefa Rejmenta i Antoniny z Kupczyńskich. Rodowe nazwisko zmienił na Reymont. Uczył to podobnie jak jego ojciec, który zrezygnował z nazwiska Bańcerk. Kiedy Władysław miał rok, rodzina zamieszkała w Tuszynie. Ojciec - muzyk z wykształcenia, pracował w tutejszej parafii jako organista. Marzył, by syn poszedł w jego ślady. Matka pochodziła ze zubożałej szlachty krakowskiej i obdarzona była wyjątkowym talentem do opowiadania.

Z uwagi na to, że Władysław nie przejawiał zainteresowań muzycznych, rodzice wysłali go do stolicy. Tu w 1883 roku ukończył Warszawską Szkołę Niedzielno-Robotniczą. Uczył się krawiectwa i został czeladnikiem. Wykonywana profesja nie przynosiła mu zadowolenia. Pobożność matki i surowa dyscyplina ojca zdecydowały, że kiedy miał 18 lat, opuścił rodzinny dom i dołączył do wędrownego trupy aktorskiej. Na scenie występował pod pseudonimem Urbański. Grywał tylko epizody, dlatego wkrótce zrezygnował z teatru. Wstąpił do wspólnoty Ojców i Braci Zakonnych w Częstochowie. Jednak tuż przed złożeniem ślubów zakonnych, zrezygnował z życia w klasztorze i wrócił do rodziców. Dzięki staraniom ojca przyjął posadę pracownika Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej.

W 1890 roku we Wrocławiu spotyka propagatora wiedzy tajemnej: „Poznałem się był z jakimś Puszwem, spirytystą zawołanym i wyjechałem z nim do Niemiec”. (...) „Zbyt prędko spostrzegłem naiwność tej niby nauki i jej wyznawców (...). Musiałem znowu zmykać pod wiatr” (Stanisław Władysław Reymont).

W latach 1888-1891 podróżuje po Europie, zwiedza Paryż, Londyn, Brukselę i Berlin. Po powrocie do kraju ponownie podejmuje pracę na kolei i by poprawić sytuację finansową, zaczyna pisać pierwsze utwory. Początkowo publikuje je w czasopiśmie: warszawski „Głos” i krakowska „Myśl”. Opowiadania i wiersze podpisuje pseudonimami: Książak i Antoni Kopczyński. Debiutuje w 1892 roku korespondencjami „Spod Rogowa”. Sukces literacki przynosi mu reportaż „Pielgrzymka do Jasnej Góry”. Tym razem podpisuje go własnym nazwiskiem.

Wypadek kolejowy z 13 lipca 1900 roku zasadniczo zmienia jego życie. „(...) Panna G. siedziała na ławce przy oknie i czytała list, który jej podał brat. Ja i p. G. siedzieliśmy naprzeciw, a ponieważ promienie słoneczne zaczęły świecić nam w oczy, usunęliśmy się na środek ławki. (...) Nagle uczuliśmy jakieś silne wstrząśnienie, zrobiło się ciemno i na chwilę straciłem przytomność. Kiedy po kilku minutach (...), poczułem na twarzy ciepłą krew, leżałem na ziemi wśród szczątków. Teofila Gadomska otrzymawszy potężny cios w piersi, zabita została na miejscu” - wspominał w prasie kilka dni później. Po katastrofie jeden z lekarzy relacjonował: „(...) Twarz miał posiniąłą i niezwykle był podniecony. Na razie nie chcieliśmy go męczyć dokładnym badaniem. Należało go wprzód uspokoić. (...).

Najwidoczniejszą jest rana głowy. Musiał o coś silnie uderzyć, ale o co, tego nie pamięta. (...) Okazało się, że uległ silnemu zgnieceniowi klatki piersiowej i stłuczeniu kręgosłupa, co może bardzo niekorzystnie odbić się na jego zdrowiu, zwłaszcza na systemie nerwowym (...).”

Po wyjściu ze szpitala wystąpił do Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej o odszkodowanie.

W sądzie reprezentował go adwokat Cezary Jellenta, który zaproponował kwotę 100 tys. rubli. Na mocy ugody pisarz otrzymał 38,5 tys. O wysokości odszkodowania zadecydowała

opinia lekarska podpisana przez dyrektora Praskiego Szpitala w Warszawie (Jan Roch Raum). Bardzo ważnym argumentem w postępowaniu okazała się również ocena krakowskiego lekarza sądowego (dr Mieczysław Nartowski): „W narządzie słuchowym po stronie prawej istnieje zupełna głuchota, po stronie zaś lewej przeculica nerwu słuchowego (...). Drżenie języka i rąk bardzo wyraźne, siła rąk i nóg zwłaszcza przy oporze nadzwyczaj słaba. Nerwy czuciowe skóry na twarzy okazują obniżenie, a na reszcie ciała znaczne wzmoczenie pobudliwości. Chód nadzwyczaj powolny i możliwy jedynie z laską. (...) można stanowczo rozpoznać: Neurastenia traumatica”.

Wysokość odszkodowania zapewniła mu niezależność finansową i możliwość poświęcenia się literaturze. Dokończył powieść „Chłopi”, za którą 13 listopada 1924 roku przyznano mu literacką Nagrodę Nobla. Problematyka społeczna była nie tylko tematem wielu utworów pisarza, ale także jedną z dziedzin, które go zajmowały. Był m.in. prezesem Związku Pisarzy i Dziennikarzy, Warszawskiej Kasy Przewodności i Pomocy dla Literatów i Dziennikarzy, jednym z założycieli pierwszej spółdzielni kinematograficznej.

W życiu osobistym Reymonta liczyły się dwie kobiety: zakopianka Wanda Szczukowa i Aurelia Szabłowska. Aurelia - córka kupca, była starannie wykształcona. Grała na fortepianie, biegle mówiła po francusku i po ojcu odziedziczyła zmysł do interesów. Dowiedziawszy się o rywalce, pojechała do Zakopanego i skutecznie zniechęciła ją. By Szabłowska została jego żoną, przeznaczył część odszkodowania na unieważnienie jej wcześniejszego małżeństwa. Ślub wzięli 15 lipca 1902 roku w Krakowie w kościele Karmelitów. W podróż poślubną wyjechali do Paryża, a następnie odwiedzili Bretanię i Włochy.

Po powrocie do Warszawy zamieszkali nad redakcją wydawnictwa Gebethnera i Wolffa w lokalu przy ul. Zgoda 12. „Człowiek, cokolwiek od Reymonta roślejszy, już by mieszkać tu nie mógł, położywszy się bowiem, nogami zwisającymi przez okno tamowałby ruch ulicy” (Kornel Makuszyński).

Władysław skoncentrował się na pisaniu, a małżonka udzielała się towarzysko. Zaprzyjaźniła się z Anną Żeromską, która we wspomnieniach pisała: „ubierała się jak młodzianka dziewczyna, w lekkie kolorowe sukienki, puszyste jasne futerka, malutkie kolorowe kapelusiki (...)”.

W latach 1919-1920 jako delegat Ministerstwa Spraw Zagranicznych dwukrotnie wyjeżdża do Stanów Zjednoczonych. Zabiega o poparcie Polonii na rzecz uzyskania pożyczki narodowej na odbudowę kraju.

Z myślą o letnim wypoczynku w 1920 r. pisarz kupił położony w Wielkopolsce majątek Kołaczkowo. Zakładał, że po jego śmierci będzie siedzibą domu pracy twórczej Poznańskiego Związku Literatów, któremu przewodniczył. Obecnie mieści się tam Izba Pamięci Władysława Reymonta.

Umiera 5 grudnia 1925 roku. Zostaje pochowany w Alei Zasłużonych na cmentarzu Stare Powązki. Jego serce spoczęło w Kościele św. Krzyża w Warszawie.

Za zasługi dla kraju otrzymał Wielką Wstęgę Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, miano Komandora Orderu Legii Honorowej. Pośmiertnie został uhonorowany Orderem Orła Białego.

Upamiętniając setną rocznicę śmierci pisarza, uchwałą Senatu RP XI kadencji, rok 2025 ustanowiono „Rokiem Władysława Stanisława Reymonta”.

Uczcijmy i my setną rocznicę śmierci noblisty i przypomnijmy sobie choćby jedno z jego dzieł.

PSYCHOLOG RADZI

Wstyd, czym jest i jak sobie z nim radzić

Autor: Małgorzata Gruszka

„Tak mi wstyd”, „powinienem się wstydząć”, „to wstyd, że...” - to kolejny wewnętrzny głos, który częściej lub rzadziej odzywa się w naszej głowie.

W kolejnym „Poradniku psychologa” wyjaśniam, czym jest zdrowy i niezdrowy wstyd i jak radzić sobie z tym ostatnim.

Czym jest wstyd?

Wstyd jest emocją, którą odczuwamy, gdy postąpimy wbrew jakiejś normie lub zasadzie uznawanej przez nas i przez grupę, do której należymy. Podobnie, jak omawiane poprzednio poczucie winy, wstyd należy do tzw. emocji społecznych, czyli pojawiających się dopiero wówczas, gdy poznamy i przyswoimy zasady i normy obowiązujące w danej społeczności. Poczucie winy i wstyd to często współwystępujące i bardzo podobne emocje. To pierwsze odnosi się bardziej do zasad i norm jako takich i objawia się głównie krytycznymi myślami na swój temat, potocznie nazywanymi wyrzutami sumienia. Ten drugi ma postać dyskomfortu określanego jako zażenowanie, skrępowanie lub zmieszanie, odczuwanego najczęściej w zetknięciu z ludźmi, wobec których zawiniliśmy lub tych, którzy dowiedzieli się o jakiejś naszej niechlubnej postawie lub czynie.

Przykład:

Spóźniając się do pracy, możemy poczuć się winni, że za późno wstaliśmy, a poczuć wstyd, gdy na korytarzu spotkamy szefa, który spojrzy na nas wymownie lub zwróci nam uwagę. O tym, jak bardzo nasilony i odczuwalny może być wstyd, świadczą określenia „spalić się ze wstydu” lub „zapaść się ze wstydu pod ziemię”.

Emocja, o której mówimy, wyrażana jest przez ciało uczuciem gorąca na twarzy, zarumienionymi policzkami, unikaniem kontaktu wzrokowego, spuszczoną głową i kuleniem się w sobie.

Zdrowy wstyd

Zdrowy wstyd jest naturalną i użyteczną emocją, która sygnalizuje, że postąpiliśmy niezgodnie z jakąś ważną dla nas zasadą lub normą. Ponadto, informuje innych o tym, że mamy tego świadomość i że jest to dla nas ważne. Podobnie jak zdrowe poczucie winy, pojawia się on wówczas, gdy przypisujemy sobie właściwy, tj. adekwatny do rzeczywistości stopień odpowiedzialności za przebieg różnych sytuacji. Pod wpływem zdrowego wstydu najczęściej uznajemy, że jakieś nasze zachowanie było niewłaściwe, przepraszamy i postanawiamy zmianę. Adaptacyjną funkcją zdrowego wstydu jest chronienie nas przed powtarzaniem zachowań mogących skutkować wykluczeniem z grupy.

Niezdrowy wstyd

Wstyd za innych - Niezdrowy wstyd ma wiele twarzy. Pierwszą z nich jest poczucie wstydu w obliczu tego, na co nie mamy wpływu lub bardzo ograniczony wpływ, czyli za postępowanie innych ludzi.

Przykład

Rodzice wychowali dziecko w wierze katolickiej, a ono zdecydowało o zawarciu związku małżeńskiego w urzędzie. Rodzice czują się winni, że źle wychowali dziecko i odczuwają wstyd, będąc w kościele i podczas przedświątecznych wizyt duszpasterskich w domu.

Wstyd za bycie innym

Odmianą niezdrowego wstydu jest odczuwanie go z powodu różnienia się od innych pod jakimś względem i posiadania w związku z tym specyficznych potrzeb.

Przykład

Osoba słabowidząca odczuwa wstyd, gdy nie może przeczytać czegoś w sklepie; osoba niewidząca wstydzi się poprosić o pomoc na ulicy.

Wstyd za niekompetencję

Bywa też tak, że nadmiernie i niezdrowo wstydzimy się za brak umiejętności, wiedzy lub kompetencji.

Przykład

Jesteśmy na urlopie za granicą, chcemy o coś zapytać lub nawiązać rozmowę przy stole, ale wstydzimy się, że słabo mówimy w obcym języku.

Wstyd za doznaną krzywdę

Niezdrowe poczucie wstydu może pojawić się w następstwie doznania poważnej krzywdy.

Przykład

Ofiary gwałtu odczuwają silny wstyd i z tego powodu często nie decydują się na zgłoszenie przestępstwa.

Wstyd za odczuwane emocje

Dla wielu osób źródłem niezdrowego wstydu jest odczuwanie i okazywanie emocji, zwłaszcza smutku czy złości.

Przykład

Kobieta wstydzi się, że odczuwa złość na dziecko; mężczyzna wstydzi się łez.

Wstyd za upominanie się o swoje prawa

Niezdrową odmianą wstydu jest odczuwanie go za każdym razem, gdy mamy prawo upomnieć się o coś dla siebie.

Przykład

ktoś nie oddaje długu i wstydzimy się zapytać, kiedy to zrobi.

Wstyd za popełnione gafy

Gafy i niezręczności zdarzają się nam wszystkim, ale część z nas odczuwa w związku z nimi niezdrowy/nadmierny wstyd.

Przykład

Długo i mocno odczuwamy wstyd po tym, jak zapomnieliśmy o czyichś imieninach lub urodzinach.

Jak radzić sobie z niezdrowym wstydem?

Źródłem niezdrowego wstydu jest najczęściej niezgodne z prawdą przekonanie, że zrobiliśmy, robimy lub zamierzamy zrobić coś niewłaściwego, co słusznie spotka się z negatywnym odbiorem i oceną.

W radzeniu sobie z niezdrowym wstydem pomogą umiejętności omówione w artykule dotyczącym poczucia winy. Zaliczamy do nich: umiejętność rozróżniania myśli i uczuć,

dystansowania się do swoich myśli, a także zgodnego z faktami określania swojej odpowiedzialności za zaistniałe sytuacje.

Oto pytania, które warto sobie zadać, gdy chcemy poradzić sobie z poszczególnymi odmianami niezdrowego wstydu

Wstyd za innych -

Jaki był lub jest mój wpływ na zachowanie danej osoby?

Czy mogłem(am) zapobiec temu zachowaniu?

Czy odczuwany wstyd jest w czymkolwiek pomocny?

Wstyd za bycie innym -

Co niewłaściwego jest w tym, że zapytam o cenę?

Co niewłaściwego jest w tym, że poproszę o pomoc na ulicy?

Co pomyślałem(am) ostatnio, gdy ktoś poprosił mnie o pomoc?

Czy uważam, że inni powinni wstydzić się swojej odmienności i związanych z nią potrzeb?

Czy odczuwany wstyd w czymkolwiek mi pomaga?

Wstyd za niekompetencje -

Skąd pomyślałem, że powinienem(am) umieć coś lub wiedzieć?

Co pomyślałbym/pomyślałabym o osobie, która nie wie lub nie umie tego samego co ja?

Czym skutkuje mój wstyd i czy to jest dla mnie dobre?

Wstyd za doznaną krzywdę -

Po czyjej stronie jest zło?

Czy uważam, że inna osoba w takiej samej sytuacji powinna się wstydzić?

Jeśli nie, to dlaczego?

Czy mogę zastosować to do siebie?

Z kim mogę bezpiecznie porozmawiać o tym, co się stało?

Czy odczuwany wstyd jest dla mnie użyteczny?

Wstyd za odczuwane emocje -

Co wywołało moje emocje?

Czy byłyby one zrozumiałe, gdyby w tej samej sytuacji poczuła je inna osoba? Jeśli tak, co to mówi o moich emocjach?

Jak się czuję, gdy wstydzę się za swoje emocje?

Czy to pomaga radzić sobie z nimi?

Wstyd za upominanie się o swoje prawa -

Dlaczego mam takie prawo?

Co wstydliwego jest w dochodzeniu swoich praw?

Czym skutkuje mój wstyd?

Czy jestem z tego zadowolony(a)?

Wstyd za popełnione gafy -

Czy przez moją gafę stało się coś złego?

co jest większe, popełniona gafa czy odczuwany wstyd?

Co moim zdaniem mogła pomyśleć o mnie osoba, przy której popełniłem(am) gafę?

Skąd wiem, że tak pomyślała?

Czy odczuwany wstyd jest w czymkolwiek pomocny?

Podsumowanie

Wstyd jest nieprzyjemną, ale zdrową i użyteczną emocją informującą nas o niezgodności naszego zachowania z normami lub wartościami ważnymi dla nas i / lub dla grupy, w której funkcjonujemy. Pomaga w zmianie zachowań, a jego odczuwanie jest ograniczone w czasie. Niezdrowy wstyd jest nadmierny w stosunku do niezgodności zachowania z obowiązującymi normami, bywa przewlekły, nie pomaga w zmianie i może obniżać jakość naszego życia. Z niezdrowym poczuciem wstydu nie trzeba zmagać się przez całe życie. Można zacząć sobie lepiej z nim radzić, nabywając wymienione tu umiejętności i zadając sobie pytania poddające w wątpliwość treść zawstydzających myśli.

WAKACJE Z PRZYMRUŻENIEM OKA

Dowcipy o wakacjach

Autor: zastyszane przez Redakcję

Pewna kobieta wyjechała na wakacje na Karaiby sama, bez męża. Ledwie przyjechała, a już zawarła bliską znajomość z miejscowym, szczerze wyposażonym przez naturę mężczyzną. Po gorącej nocy kobieta pyta się kochanka:

- Jak się nazywasz?

- Nie mogę Ci powiedzieć? - ten odpowiada.

Każdej nocy spotykali się, uprawiali miłość, kobieta każdej nocy ponawiała pytanie, jej kochanek każdej nocy odmawiał podania swojego imienia. W końcu jednego wieczora kobieta mówi:

- To już nasza ostanía noc, jutro wracam do swojego kraju, może w końcu mi powiesz, jak się nazywasz?

- Nie mogę, będziesz się śmiać ze mnie? - on odpowiada.

- Ależ nie, nie będę? - nalega kobieta.

- Dobra, mam na imię Śnieg.

Kobieta zaczyna się szaleńczo śmiać, jej kochanek wpada w złość:

- Wiedziałem, że tak będzie.

Kobieta mu odpowiada:

- Nie śmieję się z Ciebie. Mój mąż nigdy mi nie uwierzy, kiedy mu powiem, że codziennie na Karaibach miałam trzydzieści centymetrów śniegu.

Przychodzi Szejk do swojego biura podróży i mówi:

- Jestem prawie gotowy aby jechać na wakacje. Tylko w tym roku mam zamiar zrobić to trochę inaczej. W ciągu ostatnich kilku lat, radziliście mi gdzie jechać. Trzy lata temu powiedzieliście abym jechał na Hawaje. Pojechałem na Hawaje i spędził tam kilka dni, a moja żona Razia zaszła w ciążę. Dwa lata temu, powiedzieliście bym jechał na Bahamy i Razia znów zaszła w ciążę. W ubiegłym roku zasugerowaliście Taiti i Razia ponownie zaszła w ciążę.

- Więc co zamierzasz zrobić w tym roku, żeby było inaczej?

- W tym roku zabieram Razie ze sobą.

Kowalski wrócił z Afryki. Przyszedł do niego zaciekawiony kolega by o pewne rzeczy wypytać:

- A zebrowy Ty widział?

- A widział.

- To jak wygląda ta zebra?

Podróżnik odpowiada:

- A konia Ty widział?

- Widział.

- To zebra wygląda jak koń tylko ma czarno-białe paski.

Kolega dalej ciekawy:

- A żyrafę Ty widział?

- A widział.

- To jak wygląda ta żyrafa?

Podróżnik na to:

- A konia Ty widział?

- A widział.

To żyrafa wygląda jak koń tylko jest wyższa.

Kolega dalej pyta:

- A węża Ty widział?

- A widział.

- To jak wygląda ten wąż?

- A konia Ty widział?

- Widział.

- To do konia za cholerę nie podobny.

Szef pyta jednego z pracowników:

- Kowalski, lubicie gorącą wódkę i spocone kobiety?

- Nie, szefie.

- To dobrze, dostaniecie urlop w lutym.

Wpada Jasiu do domu szczęśliwy jak pół litra. Ojciec ogląda świadectwo i mówi:

- Durniu! Same pały, a Ty się cieszysz?

- Jeszcze tylko lanie i wakacje!

Szkot właśnie przyjechał z Francji:

- I jak było synu w tej Francji? - pyta go ojciec.

- Bardzo fajnie, tylko ludzie jacyś dziwni strasznie nerwowi.

- Dlaczego tak myślisz?

- Wyobraź sobie pewnej nocy było około dwudziestej trzeciej trzydzieści, do mojego pokoju wbiegł jakiś facet, zaczął tupać, skakać, rozbił lampę, krzyczał i wyszedł z pokoju.

- I co wtedy zrobiłeś?

- Jak to co? Dalej grałem na swojej kobzie.

W szkole, w klasie.

- Dzieci - pyta pani. - Jaka jest liczba mnoga od słowa niedziela?

- Wakacje!!! - krzyczą dzieci.

Mazury. Pole namiotowe. Dwaj znudzeni młodzieńcy podchodzą do kierownika i pytają:

- Czy mógłby pan polecić nam jakąś fajną knajpkę?

- Oczywiście. Zbierają się w niej ludzie w waszym wieku, jest gwarno, wesoło, gra muzyka.

- To doskonale! A gdzie się ona znajduje?

- W Warszawie, na Ochocie.

Z urlopu wrócił posterunkowy. Komendant pyta:

- I co jak tam na urlopie było?
- Super. Na nartach wodnych jeździłem.
- No jak to? Głupiś ty? Gdzie oni takie strome jezioro znaleźli.

Przychodzi turysta do greckiego hotelu kładzie 100 euro na Kontuar i poprosi o klucze do paru pokoi, żeby mógł stwierdzić czy któryś z tych pokoi by mu odpowiadał a te 100 euro jest jako Kaucja.

...

Właściciel hotelu daje mu wszystkie klucze, ponieważ nie ma żadnego gościa. Kiedy turysta idzie oglądać pokoje, Hotelarz zabiera te 100euro

i biegnie do rzeźnika daje mu te 100 euro i mówi, że te pieniądze to za zaległości które jest mu winien.

Rzeźnik biegnie do rolnika, z tymi 100 euro i tez spłaca swój dług za świnię którą w zeszłym tygodniu kupił.

Rolnik zapieprza do jedynej dziwki we wsi i daje jej te 100 euro, bo ma jeszcze ostatnie dwie wizyty do zapłacenia.

Prostytutka biegnie do hotelu również z tymi 100 euro bo wisi hotelarzowi czynsz za wynajęcie pokoju w którym była z ostatnim klientem.

W tym momencie turysta schodzi po schodach i mówi, że żaden z pokoi mu nie odpowiada.

Oddaje hotelarzowi klucze bierze swoje 100 euro i opuszcza hotel.

Wszystkie długi są spłacone a nikt nie ma pieniędzy, tak funkcjonuje pakiet ratunkowy EU.

Biegnie facet za odjeżdżającym z peronu pociągiem, macha rękami, krzyczy...

W końcu pociąg znika powoli w oddali, zdyszany facet ciężko opada na ławkę.

Podchodzi do niego kolejarz:

- Co, spóźnił się pan na pociąg?
- Nieee! wyganiałem go z dworca!

Szef wysyła telegram do pracownika: **PPPPPPP**

W odpowiedzi otrzymał telegram: **DUPA**

Po powrocie z wakacji szef zaprasza pracownika na dywanik...

To ja piszę elegancko:

- Po Przyznaną Premię Proszę Przyjechać Pociągiem Pospiesznym, a Pan mi tu wulgaryzmy?!?

Ja? Ależ jak? Ja odpisałem szefowi:

- Dziękuję Uprzejmie Przyjadę Autobusem.

Przechwala się trzech myśliwych. Pierwszy z nich:

- Ja to byłem w Afryce i polowałem na lwy.

Drugi:

- A ja to byłem na Alasce i polowałem na łosie.

Na to ostatni:

- Hmm, a ja to panowie byłem w Norwegii.

- A fiordy to ty widziałeś?

- Fiordy?! Panowie, fiordy to mi z ręki jadły!

Telefon do biura podróży: - Dzień dobry, akurat tak się złożyło, że mamy z żoną urlop. I chcielibyśmy odpocząć... - Oczywiście. Dobrze się składa. Jaką kwotę państwo dysponują? - Mamy 500 złotych. - Aaaa... to se odpoczywajcie.

CIEKAWOSTKI

Grupa LEGO wprowadza zestawy edukacyjne. LEGO Braille

Źródło: niepełnosprawni.pl

Po udanym wdrożeniu programu LEGO Braille Bricks w ponad trzydziestu krajach na całym świecie, od czasu jego uruchomienia w 2020 r., Fundacja LEGO i Grupa LEGO wprowadzają obecnie zestawy edukacyjne LEGO Braille Bricks w Czechach, Węgrzech i Polsce. Projekt ten został przetestowany pod kątem zgodności z różnymi językami i kontekstami kulturowymi dzięki czemu jest gotowy do dalszej ekspansji.

Założeniem klocków LEGO Braille jest umożliwienie dzieciom niewidomym nauki alfabetu Braille'a i podstawowych umiejętności czytania i pisania w przyjemny i angażujący sposób. Od 2020 roku Fundacja LEGO dostarcza zestawy edukacyjne LEGO Braille Brick organizacjom specjalizującym się w nauczaniu dzieci z wadami wzroku.

Nauka alfabetu Braille'a poprzez zabawę

Zestawy LEGO Braille Bricks to specjalnie zaprojektowane klocki LEGO z wypustkami, które odpowiadają literom, cyfrom i symbolom alfabetu Braille'a, a jednocześnie są w pełni zgodne z tradycyjnymi klockami LEGO. Na każdym klocku znajduje się również nadrukowany symbol lub litera, dzięki czemu zarówno dzieci niewidome, jak i widzący nauczyciele, uczniowie czy członkowie rodziny mogą wspólnie uczyć się i bawić.

Zestawom edukacyjnym towarzyszy również program pedagogiczny wykorzystujący ideę nauki poprzez zabawę i zawierający inspiracje dla nauczycieli do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem klocków. Wszystkie materiały są dostępne na stronie www.LEGOBrailleBricks.com. Korzystając z klocków z wypustkami, dzieci mogą rozwijać umiejętności motoryczne oraz odkryć nowy sposób uczenia się w angażujący i ciekawy sposób.

Projekt zrodzony z współpracy

Inicjatywa LEGO Braille Bricks jest wynikiem licznych propozycji stworzenia produktu wykorzystującego alfabet Braille'a na bazie klocków LEGO. Projekt pilotażowy zapoczątkowany przez Fundację LEGO w 2019 r. zakończono w sierpniu 2020 r., kiedy to pierwsze klocki LEGO Braille zostały bezpłatnie rozdane uczniom za pośrednictwem współpracujących z Fundacją organizacji zrzeszających osoby niewidome. W trakcie trwania pilotażu program objął ponad 56 000 dzieci, które otrzymały zestawy klocków LEGO Braille w 19 językach, w tym w alfabecie łacińskim, chińskim czy wietnamskim. Zestawy są obecnie dostępne w 35 krajach i wykorzystywane przez ponad 54 000 wykwalifikowanych terapeutów, nauczycieli i innych specjalistów.

Swobodna zabawa i nauka

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) szacuje, że na całym świecie 19 milionów dzieci jest dotkniętych niepełnosprawnością wzrokową, z czego około 1,4 miliona dzieci utraciło wzrok w sposób nieodwracalny. Fundacja LEGO i Grupa LEGO zobowiązały się do udostępnienia możliwości nauki poprzez zabawę wszystkim dzieciom, niezależnie od ich umiejętności, dlatego zestawy będą dystrybuowane bezpłatnie do wybranych szkół, instytucji i organizacji wspierających dzieci z wadami wzroku. Fundacja LEGO współpracuje z Polskim Związkiem Niewidomych, aby wspólnie zarządzać dystrybucją zestawów klocków.

Zestawy klocków LEGO Braille będą dostępne za pośrednictwem zaangażowanych organizacji w Czechach, Węgrzech i Polsce od 1 stycznia 2025. Szkoły i instytucje zainteresowane otrzymaniem zestawów mogą znaleźć więcej informacji na stronie www.LEGOBrailleBricks.com.

Partnerstwo z Polskim Związkiem Niewidomych

W Polsce Grupa LEGO nawiązała współpracę z Polskim Związkiem Niewidomych – członkowską organizacją pozarządową, która od 74 lat działa na rzecz osób niewidomych i słabowidzących. Dzięki strukturze sieciowej Polski Związek Niewidomych ma swoich przedstawicieli w 16 województwach w Polsce i w 275 powiatach. Prowadzi 23 placówki na terenie Polski dla osób z dysfunkcją wzroku (domy pomocy społecznej, warsztaty terapii zajęciowej, środowiskowe domy samopomocy, ośrodki rehabilitacyjne, placówki medyczno-rehabilitacyjne, zakłady aktywizacji zawodowej, szkoły oraz Instytut Tyflogiczny).

Polski Związek Niewidomych niesie wszechstronną pomoc osobom dotkniętym chorobami narządu wzroku oraz ich rodzinom. Jest rzecznikiem środowiska i wyznacza standardy funkcjonowania osób niewidomych i słabowidzących. Prowadzi działalność doradczą, edukacyjną, rehabilitacyjną, informacyjną, szkoleniową, kulturalną i promocyjną. PZN współpracuje ze szkołami i innymi placówkami zajmującymi się edukacją i rehabilitacją dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością wzroku. Działa aktywnie również za granicą jako członek Światowej i Europejskiej Unii Niewidomych.

Partnerstwo Polskiego Związku Niewidomych w projekcie LEGO Braille Bricks zapewni dotarcie do dzieci z dysfunkcją wzroku na terenie całej Polski i umożliwi poznanie nowego narzędzia w nauce alfabetu Braille'a poprzez zabawę.

KULINARIA

Autor: Radosław Nowicki, źródło: „Sześciopunkt”

Jedzenie jest jedną z podstawowych potrzeb znajdujących się w piramidzie Masłowa. Czasami jednak człowiek krząta się po kuchni, zagląda do lodówki, ma na coś ochotę, ale sam do końca nie wie, co by zjadł. Ile razy na śniadanie można jeść owsianki czy jaglanki, a w pracy i na kolację zapychać żołądek kanapkami? Często chce się czegoś innego, w takiej sytuacji z pomocą przychodzą sałatki. Przepisów na nie jest mnóstwo. Co więcej, wiele z nich można modyfikować pod swój gust i wykorzystywać do ich przygotowania te produkty, które aktualnie mamy w domu. W niniejszym tekście chciałbym podać kilka przepisów na bardziej i mniej znane sałatki.

W związku z tym, że zbliża się lato, które pełne jest słońca, zapachów i soczystych warzyw, chciałbym zacząć od przepisu na kolorową sałatkę z zieleniną. Na początku warto przygotować dressing. W tym celu do słoika należy wlać kilka łyżek wody, octu jabłkowego i oliwy z oliwek, dodać łyżeczkę musztardy i miodu, doprawić pieprzem i solą. Następnie zakręcić słoik i porządnie nim wstrząsnąć, aby wszystkie składniki się wymieszały. Spróbować sos i w razie potrzeby dodać jeszcze trochę miodu lub innego składnika. Do sałatki potrzebna będzie zielenina, która jest jej głównym składnikiem. Mogą to być wszelkiego rodzaju sałaty, rukola, natka pietruszki, szpinak, roszponka, a nawet kapusta pekińska. Ponadto należy pokroić w kostkę sparzony i obrany ze skórki pomidor, paprykę (najlepiej dwa rodzaje, np. czerwoną i żółtą) oraz ogórek. Dorzucić kilka czarnych oliwek i wkruszyć trochę sera typu feta. Na suchej patelni podprażyć garść ziaren słonecznika lub pestki dyni i dodać do sałatki. Na koniec wszystko połączyć przygotowanym wcześniej sosem i wymieszać. Taka sałatka świetnie smakuje sama albo z kromką pieczonego chleba.

Mało kto wyobraża sobie spotkanie rodzinne bez sałatki jarzynowej. Pewnie ile domów, tyle przepisów. Każda smakuje nieco inaczej, ale dzięki temu cieszy się niestabnącą popularnością. Dla osób niewidomych jej przygotowanie jest czasochłonne, ale warto poświęcić na nią czas, ponieważ potem można zająć się nią przez kilka dni. W moim przepisie nie ma cebuli, ani pora, choć wiem, że w wielu sałatkach się znajdują. U mnie podstawą są gotowane ziemniaki, marchewka, pietruszka, seler i jajka. Do tego dochodzą winne jabłka i własnej roboty ogórki kiszone. Wszystko trzeba pokroić w drobną kostkę, uważając, aby z warzyw nie zrobić paćki. Na koniec dodać odsączoną kukurydzę konserwową. Dołożyć dwie łyżeczki musztardy, kilka łyżek majonezu oraz przyprawić do smaku solą i pieprzem. Wszystko dokładnie wymieszać, sałatkę włożyć do lodówki na kilka godzin, aby składniki się przegryzły. Sałatka jarzynowa najlepiej smakuje z pajdą własnoręcznie upieczonego chleba.

W wielu domach na stołach gości także sałatka gyros. Jedni układają ją warstwami, a inni mieszają wszystkie jej składniki. Ja należę do tej drugiej grupy. Jej podstawą jest poszatkowana na mniejsze kawałki kapusta pekińska. Do niej dodaje się obtoczoną w przyprawie gyros i usmażoną pierś z kurczaka, pokrojone w kostkę ogórki kiszone lub korniszony, ugotowane jajka i kukurydzę konserwową. Niektórzy dorzucają także fasolę z puszki. Wszystko doprawia się solą, a sos robi się na bazie majonezu i ketchupu.

Szybkie sałatki robi się także na bazie makaronu. Ja najczęściej używam pełnoziarnistego orkiszowego. Najpierw należy go ugotować według wskazówek na

opakowaniu, pilnując, aby się zbyt nie rozgotował. Następnie trzeba do odcedzonego makaronu dodać pokrojone w kostkę świeże ogórki, paprykę oraz wędzoną pierś z kurczaka, dorzucić kukurydzą z puszki i przyprawić solą i pieprzem. Na koniec dodać kilka łyżek majonezu i wymieszać.

Można także pokusić się o zrobienie sałatki makaronowej na wzór śródziemnomorski. Jej podstawą jest makaron (najlepiej kokardki). Do niego dodaje się większe kawałki opieczonych na patelni grillowej w przyprawach kurczaka, pokrojone na mniejsze części pomidory z oliwy, czarne oliwki, kawałki sera typu feta oraz podprażony na patelni słonecznik. Wszystko przyprawia się solą i pieprzem. Dorzuca się świeże listki bazylii, można także rukoli albo kolendry. Na koniec dodaje się kilka łyżek oliwy ze stoika z pomidorami, która stanowi spoiwo dla sałatki.

Znajdzie się także sałatka dla miłośników ryżu. Ja najchętniej sięgam po brązowy, ale każdy jego rodzaj świetnie się sprawdzi. Najpierw trzeba go ugotować w podwójnej ilości wody i odstawić do ostygnięcia. Gdy już tak się stanie, należy pokroić na mniejsze kostki dobrej jakości szynkę, ogórki konserwowe, kolorową paprykę i ugotowane wcześniej jajka. Do tego dodać puszkę groszku. Wszystko uzupełnić ulubionymi przyprawami, solą, pieprzem czy ostrą papryką, a sos zrobić z majonezu i jogurtu naturalnego. Taka sałatka najlepsza jest na drugi dzień, kiedy już wszystkie smaki odpowiednio się w niej połączą. Warto sięgać także po sałatki, których głównym składnikiem jest soczewica. Może być ona czerwona, zielona, a nawet czarna. Ta ostatnia ma najwięcej wartości odżywczych. Najpierw trzeba ją ugotować przez około 15 minut w wodzie i odcedzić. Następnie dodać do niej pokrojone na mniejsze kawałki oliwki, pomidorki oraz awokado. Na koniec wkruszyć trochę sera typu feta oraz posypać zieleniną: szczypiorkiem, natką pietruszki lub rukolą. Wszystko należy połączyć dresingiem na bazie soku z cytryny, oliwy, musztardy i miodu. Na finiszu doprawić do smaku ulubionymi przyprawami.

Na koniec czas na sałatkę dla leniuchów, bowiem większość jej składników znajduje się w puszkach. Na początku trzeba pokroić drobno białą część pora i sparzyć ją wrzątkiem, aby pozbyć się charakterystycznej dla niej goryczki oraz ugotować kilka jajek, które należy pokroić w grubą kostkę. Do tego dodać kukurydzą, czerwoną fasolę oraz pokrojonego na mniejsze części ananasa (wszystkie trzy składniki z puszki). Jeśli ktoś nie może obejść się bez mięsa, to można także dodać pokrojoną w kostkę, wcześniej obtoczoną w przyprawie gyros i usmażoną pierś kurczaka. Sos robi się z majonezu oraz kilku łyżek zalewy z ananasa. Na koniec trzeba doprawić do smaku solą, pieprzem i wszystko wymieszać.

Sałatki są wdzięcznymi daniami, bo jest ich na tyle duży wybór, że nigdy się nie znudzą. W dodatku wiele z nich ma charakter uniwersalny, co oznacza, że można w nich wymieniać składniki, ot chociażby kukurydzą zastępując groszkiem, kurczaka wędliną, a zwykły makaron ryżowym albo kaszą kuskus. Wszystko zależy od wyobraźni i kubków smakowych osoby, która przyrządza daną sałatkę. Nie należy się ograniczać. Warto czasami zaszaleć i zobaczyć, jak dobrze znana nam sałatka będzie smakowała po lekkim tuningu. Zbliża się lato, więc polecam wszelkie sałatki na bazie zielonych listków i świeżych warzyw. Nie dość, że są one smaczne, to jeszcze dostarczą naszemu organizmowi cennych wartości odżywczych. Zachęcam wszystkich Czytelników do robienia sałatek i częstowania nimi swoich najbliższych. A na koniec życzę smacznego!

